

JOYCE DEEKS BIBELNOTER - ANDEN MOSEBOG

54 Anden Mosebog 1

De tvang dem til trællearbejde og gjorde livet surt
Årene gik, Josef døde, og hele slægtledet døde. Den største fare var, at israelitterne skulle glemme det forjættede land og slå sig ned i Egypten for bestandig. Hvem skulle forhindre det? Svaret er enkelt: det skulle Gud selv. Vi behøver ikke at være ængstelige for Guds sag, når årene går, og store ledere er borte. Gud bruger dem, men han er ikke afhængig af dem. Han oprejser nye. I israelitternes tilfælde ændrede omstændighederne sig totalt. De formerede sig kraftigt, som Gud havde lovet, men de var ikke længere gen-stand for den nye Faraos gunst. Gud var ved at forstyrre redens, så de længtes efter at slippe bort fra Egypten.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 15:18-19.

55 Anden Mosebog 2

Engang gik han ud til sine landsmænd
Hebr. 11:23-26 kaster lys over dette kapitel. Det viser os, at Moses' forældre ikke i fortvivlelse satte deres lille søn ud i Nilen, men i tro til Gud, og at Miriams vellykkede indsats, hvorved hans mor blev amme for ham, var svar på deres bønner. Vi må smile, når vi læser denne så velkendte beretning og ser Guds hånd styre begivenhederne, så hans folks befrier får den bedste uddannelse til sin fremtidige opgave, som Egypten kan give ham, i stedet for at vokse op som slave. Når der står, at Moses gik ud til "sine landsmænd", tyder det på, at han kendte sit folks historie fra sin mor og ønskede at identificere sig med dem. Måske var det på dette tidspunkt, at han traf sit valg og nægtede at lade sig kalde søn af Faraos datter. Det fører til den næste etape i hans træning, og han kommer i Guds skole som fårehyrde i ørkenens stilhed.. **HUSKEVERS: Hebræerbrevet 11:24-26.**

56 Anden Mosebog 3

Hvem er jeg, at jeg skulle ... føre israelitterne ud?
Dette er en af de vigtigste begivenheder i Israels historie, hvor Herren åbenbarer sig for Moses i den brændende tornebusk og kalder ham til hans livs-gerning som Israels befrier. Moses er overvældet. I sin ungdom regnede han måske med, at han skulle føre Israel ud af Egypten (Apg 7:23-25). Den gang havde han sikkert megen selvtillid, for han var "mægtig både i ord og handling" (Apg 7:22). Men hans overilede handlinger endte med, at han måtte flygte fra Egypten for at redde livet. Nu ved han, at den opgave er umulig for ham, og det har han ret i. Men Herrens svar til hans "hvem er jeg?" er: "Jeg vil være med dig", og det er tilstrækkeligt. Det er Herren, og ikke Moses, der vil befri hebræerne. Lad os huske det, hvis Herren kalder os til at gøre noget, vi ikke magter. **HUSKEVERS: 2. Korintherbrev 12:9.**

57 Anden Mosebog 4

Hvem gav mennesket en mund?
Moses' første indvending var: "Hvis de nu ikke tror ...", og Gud gav ham tegnene som overbevisende svar på deres vantro. Dernæst indvendte han, at han ikke kunne tale, (som ung havde han dog været "mægtig i ord"), men Herren mindede ham om, at han, som havde skabt ham, vidste alt om det. Moses var ikke afhængig af sin taleevne, men af Gud. Hvad Gud befalede ham at gøre, ville han også sætte ham i stand til. Moses vægrede sig endnu, og Herren blev vred og gav ham Aron som talerør. Det var åbenbart ikke Herrens første hensigt, og Aron viste sig ikke altid at være en hjælp, men en hindring. Selvsikkerhed i Guds tjeneste er slem, men en beskedenhed, der ikke tør stole på Gud, er ikke bedre.

HUSKEVERS: Efeserbrevet 3:20-21

58 Anden Mosebog 5

Hvem er Herren, som jeg skulle adlyde?

Faraos kendte ikke Herren, Israels Gud, og havde ikke i sinde at bøje sig for ham. I stedet for at imødekomme Moses' ønske og lade israelitterne rejse ud i ørkenen for at ofre til deres Gud, forstærkede han deres trællearbejde. De skulle ikke have tid eller kræfter til at tænke på sådan noget. Ønsker vi at tjene Herren, vil fjenden nok forsøge at få os så fortravlede med mange opgaver, at der ikke bliver tid og kræfter til det. Foreløbig var Faraos tilsyneladende herre over situationen, og det blev, som han havde sagt. Moses var nær fortvivlelse. Hans første forsøg på at hjælpe israelitterne havde haft den modsatte virkning, og forståeligt nok bebrejdede de ham det i stærke vendinger. Vi er altid utålmodige og forlanger resultater med det samme, ligesom Moses og folket, men Gud har altid god tid. Han skal nok nå sit mål i rette tid. **HUSKEVERS: 2. Persbrev 3:8-9.**

59 Anden Mosebog 6

Nu skal du få at se, hvad jeg vil gøre ved Faraos

Dette første vers er godt at kunne udenad! Herren er selvfølgelig ikke det mindste anfægtet af Faraos nægtelse, for han har magt til at tvinge ham til at lade folket gå. Han går bare videre og forklarer sine planer med sit folk for Moses, og de udspringer af hans pagt med Abraham. Israelitterne er for mod-løse og forpinte til at tage imod Moses' ord. Det forhindrer dem i at få den trøst i den strenge hverdag, som Guds løfter kunne give dem, men det forhindrer ikke Gud i hans planer. Han begynder og slutter sin tale til Moses med: "Jeg er Herren", dvs. det beror helt og holdent på ham selv, at israelitterne bliver ført ud af Egypten og ind i det forjættede land.

HUSKEVERS: Esajas 46:12-13

60 Anden Mosebog 7

Jeg vil gøre Faraos hjerte hårdt, og ... gøre mange tegn

Faraos ville ikke bøje sig for Herren. Hans første reaktion var "Hvem er Herren, som jeg skulle adlyde?" (5:2). Han drømte ikke om, at Herren kunne tvinge ham, den almægtige Faraos, til lydighed. Da Arons stav blev til en slange, fik han sine mirakelmagere til at gøre det samme, og han lod sig ikke advare af, at Arons slange opslugte deres slanger, selv om det var et klart bevis på Israels Guds overlegenhed. Herren forvandlede Nilens vand til blod; det gjorde Faraos mirakelmagere også, men det var i virkeligheden en falliterklæring, for Faraos havde brug for at få blodet forvandlet til vand! Når der står, at Herren gjorde Faraos hjerte hårdt, betyder det ikke, at Faraos var tvunget til at handle, som han gjorde; han handlede frivilligt og valgte at forhærde sig.

HUSKEVERS: Hebræerbrevet 3:12-14

61 Anden Mosebog 8

... forstå, at der ikke er nogen som Herren vores Gud

I vers 4 får vi den første indrømmelse fra Faraos side, og Moses lover plagens ophør til den tid, Faraos forlanger. Det sker, men i stedet for at lade sig overbevise om, at der "ikke er nogen som Herren", forhærder Faraos sig. Den næste plage ryster selv mirakelmagerne, så de indrømmer: "Det er Guds finger!" men Faraos lader sig ikke rokke. I den fjerde plage sætter Herren skel mellem "mit folk og dit folk", som et overbevisende tegn på, at Israels Gud er bag plagerne. Det fører til, at Faraos meget modvilligt lover at lade folket rejse; men igen forhærder han sig, når plagen hører op. Han ville ikke bøje sig. Der er dog ingen som Herren vor Gud; "ingen kan stå hans magt imod. O, Gud ske lov!" (nr.35 i salmebogen).

HUSKEVERS: Esajas 40:25-26.

62 Anden Mosebog 9

Jeg har ladet dig bestå netop for at vise dig min magt

Faraos liv var i Herrens hænder. I den fortsatte strid om israelitternes løsladelse blev dette mere og mere klart, men Faraos ville ikke indse det. Han stillede sig stadigvæk i vejen for Guds folk. Måske synes vi, at Herren skulle have fjernet ham på et tidligere tidspunkt, men Herren blev ved med at give ham lejlighed til at omvende sig. Nogle af hans tjenere lærte i hvert fald at bæve for Herrens ord og handlede, da de hørte advarslen om haglplagen (20). Faraos gik længere denne gang og indrømmede sin synd, men kun indtil den ødelæggende hagl forsvandt! Den endelige udgang af konflikten var sikker fra begyndelsen, men Gud har altid mere tid, end vi har, og hans formål var at gøre sit navn mere kendt.

HUSKEVERS: 2. Petersbrev 3:14-15a.

63 Anden Mosebog 10

Tilgiv dog min synd denne ene gang og gå i forbøn

Trængt af en større magt, som han ikke ønskede at bøje sig for, kæmpede Faraos stædigt. Hans hoffolk kunne indse, at det var bedre for Egypten at give efter (7), men Faraos var for stolt. Han mente, at han kunne stille sine betingelser, men gang på gang blev det understreget gennem plagerne, at det kunne han ikke. Omgivet af græshoppesværmen bad han om tilgivelse og frelse fra den dødbringende plage. Men så snart græshopperne var borte, viste det sig, at hans hjerte var uforandret. Uden varsel kom et uhyggeligt tykt mørke, der forhindrede al bevægelse i Egypten, indtil Faraos midlertidigt gav sig. Den, der virkelig går i sig selv og søger tilgivelse, oplever det modsatte af mørket, nemlig lyset.

HUSKEVERS: 1. Johannesbrev 1:6-7,9.

Anden Mosebog 11

Herren holder egypterne adskilt fra israelitterne

Selv om Faraos havde oplevet alle de forudgående plager, som Moses havde truet med, lod han sig ikke advare, så han kunne have undgået den frygtelige sidste plage, de førstefødtes død. Israelitterne vil blive beskyttet, og i næste kapitel hører vi hvordan; her står der blot, at Herren ville holde egypterne adskilt fra dem. Forskellen mellem hans folk og de andre ville blive eftertrykkeligt demonstreret, som det er sket med de senere plager. Herren kender sine, og han gør forskel mellem dem og andre. Undertiden kan det se ud, som om alle lider samme skæbne, men i sidste instans vil der blive rettet op på det, og de, der hører Herren til, vil arve livet. (Se Mal 3:16-18).

HUSKEVERS: Nahum 1:7-8.

65 Anden Mosebog 12:1-28

Når jeg ser blodet, går jeg forbi jer

Her har vi det centrale punkt i israeliternes udfrielse af Egypten: det slagtede lam. Derfor er vers 13 foreslået som huskevers. Lammets blod beskyttede Israels førstefødte fra døden. En anden var død i deres sted; det vidnede blodet om. Disse "påskelam" havde ingen værdi i sig selv, men for Gud talte de om hans Lam, vor Herre Jesus Kristus, slagtet for at bære verdens synd bort. Paulus taler om "vort påskelam .. Kristus" (1 Kor. 5:7). Israelitterne måtte vise deres tro på frelsens vej ved at stryge lammets blod uden på døren, ellers blev deres førstefødte ikke skånet.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 1:29.

66 Anden Mosebog 12:29-51

Skynd jer bort fra mit folk, både I og israelitterne

Da dagen kom for israeliternes afrejse fra Egypten, gik det hurtigt. Som alle andre havde Faraos mistet sin førstefødte, og i rædsel bøjede han sig betingelsesløst for Moses' krav og nærmest jog israelitterne ud af landet. Midt om natten, mens de spiste påskemåltidet, fik de besked på at rejse med det samme. De var beredt; de var rejseklædt (11), og de havde i forvejen taget bytte fra egypterne (35-36 gl.o. 11:2). Det var en slags løn for de mange trælleår. Der var ikke tid til at syrne dejen, derfor spiser jøderne den dag i dag usyret brød, når de fejrer påsken. Lad os som israelitterne gå "rejseklædt", klar til opbrud, når som helst Herren kalder.

HUSKEVERS: 1. Petersbrev 1:13

67 Anden Mosebog 13

Herren gik foran dem .. for at føre dem på vejen

Israelitterne må aldrig glemme udvandringen fra Egypten. Den årlige påskefest og indvielsen af alle de førstefødte ville gennem de følgende århundreder bevare mindet om deres redning. Men nu gælder det om at gå videre, og Herren går foran dem, om dagen i en skysøjle for at vise vej, om natten i en lysende ildsøjle. Det er også grundlæggende for os aldrig at glemme, at vi er blevet frelst ud af verden og befriet fra Satans magt ved Lammets blod. Men vi må gå videre og lære at følge Herren dag for dag. Han viser vej. Han har givet os sit ord, så vi kan lære mere af hans frelse at kende, mere af hans gode vilje for os. I mørket såvel som i lyset formår han at lede os ved sit ord og ved sin Ånd.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 10:4

68 Anden Mosebog 14

Herren vil føre krig for jer, og I kan tie stille

Faraos har ikke forandret sig; han sætter efter israelitterne med sin hær og stridsvogne, sikker på at kunne tvinge dem tilbage til Egypten. Deres overgang over havet og redning fra egypterne er helt igennem Guds værk, for de er hjælpeløse over for overmagten. De skal bare tie, lade være med at komme med indvendinger. Dog skal de handle i tro, idet de må gå gennem havet. De bliver ikke fløjet over på englevinger; de må gå frem i tro på Herrens ord, for skysøjlen er flyttet bagved mellem dem og egypterne. Herren virker dog for dem, idet skysøjlen indhyller egypterne i mørke og forhindrer dem i at nærme sig israelitterne, indtil de alle er nået over på den anden side af havet. Da vælter havets bølger ned over egypterne.

HUSKEVERS: Esajas 43:2-3a.

69 Anden Mosebog 15:1-21

Herren er min styrke og lovsang, han blev min frelse

Denne lovsang var resultat af den store prøvelse, israelitterne var kommet igennem. Nu var de endelig helt fri for Egypten. Bølgerne i havet spærrede vejen tilbage. De havde erfaret Herrens hjælp; de havde set ham drukne deres fjender i havet, så de blev skyllet døde op på strandbredden. De var en erfaring rigere, end de ville have været, hvis egypterne ikke var fulgt efter dem. De omkringliggende nationer havde også fået et større bevis på Herrens storhed og var blevet bange for Israel (14-16, Jos 2:9-10). Herren tillader prøvelser, så vi kan lære ham bedre at kende. Han griber aldrig for sent ind, og vi skal synge hans pris med ny forståelse.

HUSKEVERS: Salme 86:12-13

70 Anden Mosebog 15:22 - 16:8

Herren har hørt, hvordan I giver ondt af jer mod ham

Den storslåede oplevelse ved redningen gennem havet blev hurtigt glemt i ørkenens hede, hvor tørsten blev uudholdelig. Folkets skuffede forventninger ved Mara udløste knurren mod Moses. Glemt var deres mægtige Herre og Gud. Men han sørgede nådigt for dem. De blev sultne, og i deres utilfredshed gav de igen ondt af sig mod Moses og Aron, som dog gjorde opmærksom på, at det dybest set var imod Herren, de knurrede. For det var ham, der havde ført dem ud af Egypten - til deres store glæde - og som havde ansvaret for deres rejse. Herren har sat os, hvor vi er (ellers må vi skynde os tilbage til hans vej!), derfor er det Herren, vi bebrejder, hvis vi er utilfredse med forholdene.

HUSKEVERS: Filipperbrevet 4:12-13

71 Anden Mosebog 16:9-36

Det er det brød, Herren giver jer at spise

Det var intet problem for Herren at dække bord for sit folk midt i ørkenen. Det var vanskeligere at få dem til at adlyde ham! Nogle gemte mannaen, når den ikke måtte gemmes, så den blev fuld af maddiker næste dag. Andre forsøgte at samle den på sabbatten, når de skulle hvile hjemme, men de fandt ingen. Der var rigelig manna til alle, men de måtte selv indsamle den tidligt om morgenen. Kom de for sent, var den smeltet bort. Vor Herre Jesus omtaler sig selv som livets brød, som vi må spise. Vi får ikke glæde af dette himmelske brød, hvis ikke vi tager det til os. Det gør vi bl.a. ved at læse hans ord under bøn. Lad os "spise godt" af dette livgivende ord.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 6:32-35

72 Anden Mosebog 17

Er Herren hos os eller ej?

Folket manglede vand. I stedet for at vende sig fortrøstningsfuldt til Herren, som forsynede dem dagligt med frisk manna, gav de ondt af sig mod Moses, bebrejdede ham, at han havde ført dem op fra Egypten for at dø af tørst i ørkenen, og viste derved, at de tvivlede på, at Herren var iblandt dem. Mannaens "under" var blevet dagligdags, så de tog den som en selvfølge i stedet for et bevis på Herrens vedvarende omsorg. På trods af deres oprørske ånd gav Herren dem vand. Billedligt var det ved, at Herren selv blev slået med staven (6); livets vand strømmer ud til os, fordi Jesus har lidt døden på korset. Kampen mod amalekitterne illustrerer, hvor meget den skjulte forbøn betyder i den åndelige kamp.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 7:37-38.

73 Anden Mosebog 18

Nu ved jeg, at Herren er den største af alle guder

Moses må have sendt sin familie tilbage til Jetro på et tidspunkt, for han havde haft dem med (4:20); men nu bliver de forenet igen. Jetros besøg gav Moses anledning til at fortælle alt om udfrielsen af Egypten og om rejsen indtil nu. Moses beskrev det hele på en sådan måde, at Jetro fik en ny forståelse af Herrens storhed og lovpriste ham, frem for at rose Moses for dygtigt lederskab. Da Jetro så, hvordan Moses stod helt alene som retsinstans for folket, rådede han ham til at dele forpligtelserne med andre duelige mænd, der kendte Guds love. Moses var villig til at høre på ham og fulgte hans råd. Det er vigtigt for en leder at kunne uddelegere ansvar og opgaver.

HUSKEVERS: 1. Krønikebog 16:23-25

74 Anden Mosebog 19

Hvis I adlyder mig og holder min pagt

Herren havde reddet israelitterne fra Egypten og vist dem kærlig omsorg. Nu skulle de vokse op til ansvar og lære Herrens love at kende, så de kunne adlyde ham og blive et kongerige af præster og et helligt folk for ham. Folket var ivrigt og lovede fuld lydighed (8), men de kendte næppe sig selv. Gang på gang understreger Herren, at folket må hellige sig, og at de ikke må komme for nær bjerget, hvor han er. Herrens nærværelse den Tredie dag var så frygtindgydende, at folket rystede. Fra Hebr 12:21 ved vi, at også Moses skælvede. Det var et led i deres opdragelse, at Gud åbenbarede sig i sin hellighed på denne måde og kaldte dem til lydighed.

HUSKEVERS: Hebræerbrevet 12:28-29.

75 Anden Mosebog 20

Du må ikke have andre guder end mig

Ethvert menneskeligt forsøg på at fantasere sig frem til en skikkelse, der skal repræsentere Gud, er en afgud, for intet skabt kan ligne ham. Han har åbenbaret sig som en nidkær Gud, der straffer dem, der hader ham, men også som en Gud, der viser nåde mod dem, der elsker ham. Disse to sider er vidunderligt forenede i Kristi kors, hvor Guds Søn bar Guds vrede og straf over synd og derved beviste Guds kærlighed mod synderen. Loven om hviledagen er meget udførlig og bygger på Guds hviledag ved skabelsen, ikke at Gud trængte til hvile, som vi gør, men arbejdet var færdigt, derfor hvilede han. Hans frelsesgerning er ligeledes tilendebragt, og ved tro på Jesu Kristi offer går vi ind til hans hvile.

HUSKEVERS: Hebræerbrevet 4:2-4

76 Anden Mosebog 21

Øje for øje, tand for tand

Hvis vi synes, disse love er for strenge, er der to ting, vi må tage i betragtning. For det første var de "retfærdige" og lagde ansvaret for afstraffelse på den lovgivende myndighed, der ikke var personligt involveret. Enhver, der hævner sig, forvolder nemt større skade end den, han selv har lidt. For det andet havde straffens strenghed utvivlsomt en afskrækkende virkning. En samfundsmæssig svaghed i afstraffelse af forbrydelser fremmer næppe lov og orden, så alle kan færdes trygt. Straf for overtrædelse af landets love er selvsagt nødvendigt. Men i vores personlige forhold til andre, viser Jesus os klart en ypperligere vej (Matt. 5:38-48). Vi skal følge hans eksempel og gengælde ondt med godt.

HUSKEVERS: Romerbrevet 12:21

77 Anden Mosebog 22

Den fremmede må du ikke udnytte eller undertrykke

Flere af disse love placerer ansvaret og vurderer erstatningspligten i forskellige situationer, således at den personlige ejendomsret beskyttes. Den fremmede og de svageste i samfundet nævnes specielt, så de ikke skal lide overlast. Råber de til Gud om hjælp, fordi mennesker undertrykker dem, vil han høre og vise sig barmhjertig imod dem. Er de fattige nødt til at låne penge for at klare sig, må der ikke kræves rente af dem. Jesus går videre og befaler, at end ikke lånesummen skal kræves tilbage, ikke engang af "fjender"! Det betyder, at hvor nøden er stor skal man give en gave og ikke blot låne. Gud er barmhjertig mod de svage, og vi er hans børn.

HUSKEVERS: Lukasevangeliet 6:35-36.

78 Anden Mosebog 23

Se, jeg sender en engel foran dig

Der er flere gode "råd" her, f.eks. "hold dig fra løgnagtige sager". Efter de mange detaljerede love, der har uddybet de 10 bud, kommer (fra vers 20) Guds løfter angående den forestående indtagelse af landet. Hans "engel" vil vise vej, men de på deres side må vise ham fuld lydighed. Han er Guds repræsentant og er på Israels side, så længe de er på Guds. Herren lover dem mange materielle velsignelser, hvis de holder sig fra afgudsdyrkelse og fra at slutte pagt med landets indbyggere. Det er helt afgørende for deres lykke eller ulykke, om de er lydige. Guds vej er velsignelsens vej. Lydighed mod Gud er ikke mindre nødvendig, når vi er frelst af nåde - vor lydighed bekræfter, at vi har taget imod Guds nåde.

HUSKEVERS: Romerbrevet 6:17-18.

79 Anden Mosebog 24

"Alt, hvad Herren befaler, vil vi gøre"

Denne pagt sluttes mellem Herren (repræsenteret ved alteret) og hans folk. Folket erklærer sig nu for anden og tredje gang parat til at gøre alt, hvad Herren har sagt. Det, der blive oplæst som basis for pagten, er formentlig de foregående kapitler 20-23 Folket behøver forsoning allerede nu (brændofre), før de kan have samfund med Gud (måltids- eller takofre). Denne alvorlige aftale med Herren besegles med offerdyrenes blod. Den nye pagt blev beseglet med Jesu dyrebare blod, udgydt for vor skyld, for vi har ikke gjort alt, hvad Herren har sagt. Det har Jesus. Han kom til jorden for at gøre Guds vilje (Hebr 10:7); han besejrede enhver fristelse, og alene ved Guds nåde får vi del i hans sejr!

HUSKEVERS: Matthæusevangeliet 26:27-28.

80 Anden Mosebog 25

De skal lave mig en helligdom

Israelitterne havde fået mange kostbare ting af egypterne, da de drog ud fra Egypten (12:35-36); nu fik de lov til at bringe dem som afgift eller offerydelse til Herren, hvis de havde lyst. De skulle bruges til at indrette en helligdom for Herren, så han kunne bo hos dem uden at hans hellige tilstedeværelse fortære dem. Beskrivelsen begynder med midtpunktet, *arken* med Vidnesbyrdet (de 10 bud) indeni (10-16), dækket af et låg, der kaldes sonedækket (17-22). På forsoningsdagen blev offerdyrets blod stænket derpå (3 Mos 16:14-15). Det var herfra, Herren ville møde Moses og tale med ham. De næste ting på vej ud fra centrum til folket var *bordet* og *lysestagen*, der taler om Jesus som livets brød og verdens lys.

HUSKEVERS: Hebræerbrevet 9:11-12

81 Anden Mosebog 26

Boligen, sådan som du fik den at se på bjerget

"Boligen" var som et stort telt hængt på opretstående planker og delt i 2 rum: i det Allerhelligste stod kun arken; i det andet var bordet og lysestagen (og røgelsesalteret, kap.30). Intet ved boligen var overladt til Moses' fantasi. Gang på gang understreges det, at han skulle nøje følge det forbillede, Gud viste ham på bjerget (25:9,40; 26:30 osv.). Det er fordi boligen taler om Jesus Kristus og hans frelsesværk, for han er mødestedet mellem Gud og mennesker; alle detaljer fortæller noget om ham, selv om vi kun til dels forstår dem. De fine tæpper beskrevet i 1-6 sås kun indefra; udefra så man kun det yderste dække af delfinskind (14). Sådan er også Kristi herlighed skjult for dem, der ikke tror på ham (Es 53:2-3).

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 1:10,14

82 Anden Mosebog 27

Ren olie af knuste oliven til lysestagen

Forgården var et stort areal uden om boligen indhegnet med tvundet, fint linned, og det centrale punkt i forgården var det store brændofferalter, ca. 2½ x 2½ meter. Derfor begynder beskrivelsen af forgården med alteret. Det er overtrukket med bronze (kobber), der nok taler om dom med frelse som hensigt (se kobberslangen 4 Mos. 21:9), hvorimod møblerne inde i boligen er overtrukket med guld (lysestagen er helt af guld), der minder om guddommelighed (f.eks. Åb 21:18). Olien i lysestagen minder om, hvad det kostede Jesus Kristus at blive verdens lys - han blev knust for vore synder.

HUSKEVERS: Esajas 53:5

83 Anden Mosebog 28:1-14

For at gøre præstetjeneste for mig

For at Aron og hans sønner kunne fungere som præster for Gud, behøvede de hellige klæder til ære og pryde efter Guds mønster. De var ikke mere værdige til præstetjeneste end andre, men de var udvalgt af Gud og kunne bruges, når de tog de hellige klæder på; de måtte "skjules" under dem, før de kunne fungere som præster. Præstedragten symboliserer Jesus Kristus og hans frelsesværk. Han er den store Ypperstepræst, der i sig selv er det, klæderne taler om. Han er Guds herligheds glans, han er Kongen, og han har forløst os ved sit blod. Under den nye pagt er det den indre virkelighed, der gælder, nemlig at Kristus bor i os, før vi kan opfylde vort kald og gøre præstetjeneste for Gud.

HUSKEVERS: 1. Peter 2:9.

84 Anden Mosebog 28:15-43

En blomst (pandplade) af rent guld: Hellig for Herren
Brystskjoldet var lavet som en slags lomme. Udenpå var Israels 12 sønners navne graveret på hver sin ædelsten, ligesom de var indgraveret på de to sten på dragtens skuldre. Indeni var lagt "Urim og Tummim", som på en eller anden måde tilkendegav Guds vilje (se f.eks. 4Mos. 27:21; Første Sam. 28:6; Neh. 7:65). På sin pande skulle Aron have en blomst af guld, der var indgraveret med ordene: *Hellig for Herren*. Det gjaldt ikke blot for ham selv, men for hele folket, som han repræsenterede. De tilhørte Herren, og han vandt dem Herrens velbehag, når han bragte ofre i helligdommen. Præsterne måtte være yderst omhyggelige med deres dragter, ellers kunne de risikere at falde døde om i helligdommen.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 17:19.

85 Anden Mosebog 29:1-18

De skal have præstetjenesten

Før Aron og hans sønner kunne begynde på deres præstetjeneste, blev de helliget ved dette indvielsesritual. Først blev de vasket med vand, de fik de hellige klæder på, Aron blev salvet, en tyr blev bragt som syndoffer og en vædder som brændoffer. Alt dette blev gjort for dem; de skulle blot gøre sig til ét med offerdyrene ved at lægge hænderne på dem. Alt dette har Jesus Kristus gjort for os, læs f.eks. Esa. 61:10; Ef 5:26; 1 Joh 2:20; Hebr 10:10. Vi blev vasket rene, vi blev helliget, vi blev gjort retfærdige (1 Kor 6:11). Jesus Kristus virker i os ved sin Ånd og ved sit Ord, så den forløsning, han vandt på korset, får praktisk betydning for os, og vi kan tjene ham.

HUSKEVERS: Hebræerbrevet 10:22

86 Anden Mosebog 29:19-46

Jeg vil tage bolig iblandt israelitterne, ... deres Gud

Indsættelsesofferet, den anden vædder, sluttede indvielsesritualet. (Det letter forståelsen at sætte 28-30 i parentes.) Blodet blev strøget på deres højre øreflip, tommelfinger og storetå, så at alt, hvad de lyttede til, alt, hvad de gjorde, og hvert skridt, de tog, blev indviet til Herren. Ofrene var ikke tilendebragt ved præstevielsen, de var kun begyndt. Under den gamle pagt måtte der ofres dagligt morgen og aften. Synd fandtes til stadighed, derfor måtte der ofres hele tiden, for at skaffe soning, hvis Herren skulle kunne bo iblandt sit folk. Helt anderledes med Jesus Kristus, som ved ét eneste offer sonede synden én gang for alle (Hebr 10:14).

HUSKEVERS: 1. Petersbrev 3:18.

87 Anden Mosebog 30:1-16

Alle mænd skal betale sonepenge for sig selv til Herren

Røgelsesofferalteret stod over for Vidnesbyrdets ark, kun forhænget hang imellem dem (6). Sonedækket oven på Vidnesbyrdet (dvs. arkens "låg") var stedet, hvor Herren mødte Moses, og røgelsen, der taler om bøn (Åb 5:8), blev således ofret lige for Herrens ansigt. Ved mønstringen af folket skulle hver enkelt betale en halv sekel som sonepenge for sit liv. Alle blev vurderet ens, den riges liv blev ikke vurderet højere end den fattiges. De var alle lige værd i Herrens øjne. Måske var denne betaling en erkendelse af, at de tilhørte Herren. Pengene skulle bruges til tjenesten ved tabernaklet, som var nødvendig, for at Herrens hellige tilstedeværelse ikke skulle fortære folket. Det egentlige soneoffer blev bragt af Jesus selv.

HUSKEVERS: Matthæusevangeliet 20:28.

88 Anden Mosebog 30:17-38

Dette skal være min hellige salvningsolie

Bronzebækkenet (vandkummen) stod ude i forgården mellem brændofferalteret og boligen, så præsterne til stadighed kunne vaske sig deri "så de ikke dør". Hele tiden kommer denne påmindelse om, hvor farligt det er at være i nærheden af den hellige Gud. Både præsterne, der skulle tjene i helligdommen, og alt, hvad der skulle bruges der, skulle salves med en speciel hellig salvningsolie, som gjorde dem højhellige for Herren. Den måtte ikke efterlignes, og den måtte kun bruges i forbindelse med helligdommen. Salvings-olien taler om Helligånden. Kun i kraft af ham kan sand tjeneste for Herren udføres, og han stilles ikke til rådighed for mennesker (32-33).

HUSKEVERS: Lukasevangeliet 4:18-19.

89 Anden Mosebog 31

I alle kyndige mænds hjerte har jeg lagt kundskab

Herren gav mønsteret for tabernaklet, men det skulle laves af mennesker. Herren kaldte og udrustede håndværkere, så de var i stand til at gøre arbejdet. De arbejdede dog ikke som mekaniske robotter; de måtte bruge de evner, de havde fået, og træne og øve sig, så de blev dygtige nok. Men hele tiden måtte de holde sig inden for rammerne af det guddommelige mønster, ligesom vi må holde os til Bibelens åbenbaring på alle områder i vores daglige liv. At sabbatsbudet indskærpes netop her, er måske for at understrege, at selv arbejdet med tabernaklet ikke skal finde sted den dag. Alle trængte til en hviledag, og sabbatten kaldes i øvrigt for et tegn mellem Herren og israelitterne.

HUSKEVERS: 2. Timotheusbrev 2:15

90 Anden Mosebog 32

Husk på dine tjenere Abraham, Isak og Israel

Herrens afsløring af, hvad folket har gjort, er sikkert beregnet på at fremkalde Moses' forbøn, og Moses svigter ikke. Han viser sig helt og holdent på Guds side og følgelig på folkets side, helt blottet for personlige ambitioner om selv at blive til et stort folk. Han bygger sin bøn på Herrens løfte til folkets forfædre; Herren har forpligtet sig, han kan ikke tilintetgøre dette halsstarrige folk. Det gælder Herrens ære! Alligevel må Moses gribe ind, når han kommer tilbage til lejren. Aron, den kommende ypperstepræst, tager sig ynkeligt ud. Moses' stærke lederskab er hårdt tiltrængt for at redde folket for Herren, og levitterne viser sig parate til at følge ham. Herren opgiver ikke sit folk, men han må straffe det.

HUSKEVERS: Esajas 43:25

91 Anden Mosebog 33

Kundgør mig din vej, og lad mig kende dig

Folket var under skyggen af Herrens vrede, og Moses søgte ham i Åbenbaringsteltet uden for lejren. Han var ikke tryk ved at gå frem, selv under "en engels" beskyttelse, uden at Herren var med. Intet mindre end Herrens egen tilstedeværelse og vished om hans nåde mod sit folk kunne tilfredsstille Moses. Han længtes efter at kende Herrens veje også for at kunne lede folket ret (og han lærte dem at kende, se Sl 103:7); hans appel på folkets vegne var ganske enkelt: "dette folk er *dit* folk!". Han måtte "vinde" Herren for folket, før han kunne gå videre. Moses' længsel efter at se Herrens herlighed kommer også til udtryk, og Herren lover at vise ham den, for så vidt det kan lade sig gøre.

HUSKEVERS: Johannesevangeliet 14:16-17.

92 Anden Mosebog 34:1-16

Herren er en barmhjertig og nådig Gud

Moses' oplevelse (5-7) er opfyldelsen af hans bøn i 33:18 om at se Herrens herlighed. Her udråber Herren sit eget navn, og vi har lært det som huske-vers, fordi det er uhyre vigtigt at lægge mærke til, hvad han siger om sig selv. Hvilket væld af trøst, der er at finde her: barmhjertighed, nåde, overbærenhed, tilgivelse! Vi ønsker at standse der; det støder os at høre, at han også straffer - endog fædres brøde på børn indtil Fjerde generation! Men Herren fortsætter og tager det med. Synd er ikke til at spørge med; den får konsekvenser, som endog kan gå ud over uskyldige. Lad os tage advarslen til hjerte. På den anden side bevarer han sin troskab (miskundhed) i tusind slægtled. Guds nåde og kærlighed understreges lige så stærkt i Det Gamle Testamente som i Det Nye.

HUSKEVERS: Salme 130:3-4

93 Anden Mosebog 34:17-35

Det strålede fra hans ansigt, fordi Herren havde talt

Selv i pløje- og høsttiden, den travleste tid, skulle hviledagen holdes (21). Vi er ikke under denne lov om hviledagen, men det er gavnligt for os frivilligt at holde den, normalt på en søndag, og finde et pusterum i vor travle uge, hvor vi kan blive helt stille for Gud; måske ville vore ansigter komme til at stråle lidt mere! Moses' ansigt strålede så meget, efter han havde været sammen med Herren på toppen af Sinaj bjerg, at de andre blev helt bange for ham, og han måtte skjule den herlighed fra Gud, som han afspejlede. Paulus gør gældende, at herligheden under den nye pagt er *langt større*, og den varer ved. Det er ikke en ydre herlighed, men en indre forvandling, som Helligånden formidler.

HUSKEVERS: 2 Korintherbrev 3:7-8,18.

94 Anden Mosebog 35

Alle, der følte sig tilskyndet og ville give frivilligt, kom
Endnu engang indskærpes sabbatsbudet. Herren undte sit folk denne hviledag. Tabernaklet var en hjertesag for israelitterne. Det krævede store mængder af materialer at få det lavet; Moses skulle ikke opkræve bidrag til det, men opfordre til en frivillig afgift. Folket svarede med at strømme til med alle de mange forskellige ting, der behøvedes, allesammen frivillige gaver. Gang på gang læser vi om hjertets tilskyndelse. De ofre, der udspringer af hjertets lyst, er ikke tunge at bringe; de, der bringes nødtvungent, glæder næppe Herrens hjerte. Alle bragte efter evne; de fattige havde ikke ædelstene og røgelsesstoffer, øversterne bragte dem; til gengæld kunne de ikke spinde, det gjorde kvinderne, osv. Alle kunne være med.

HUSKEVERS: 2. Korintherbrev 8:2,5

95 Anden Mosebog 36

Folket bringer mere end nødvendigt til ... arbejdet
Der er et løft og en glæde over indsamlingen til tabernaklet. Folket behøvede ikke nogen påmindelse om at komme med et bidrag; de kom, og de blev ved med at komme, indtil der var mere end nok, og Moses måtte bede dem om at holde op. Hvis der var nogle, der havde tøvet med deres gave, nåede de slet ikke at være med, der blev ikke brug for den. Moses ville ikke samle et lager af gaver til fremtidige behov. Så begyndte arbejdet; de ti inderste fine tæpper kaldes "boligen" (8-13). Oven over dem var de elleve gedeuldstæpper, der tilsammen dannede et "telt" over boligen (14-18), og ovenpå igen var der to skind-dækker (19). Plankerne, som tæpperne skulle hænges på, beskrives i 20-34, og til sidst forhængene.

HUSKEVERS: 2. Korintherbrev 9:7.

96 Anden Mosebog 37

Bærestængerne ... så man kunne bære arken
Beskrivelsen af arbejdet fortsætter. Den er næsten ord til andet en gentagelse af Herrens instrukser til Moses i de foregående kapitler. I vore "rationelle" dage ville vi nok nøjes med at skrive, at alt blev lavet efter det givne mønster. Men her gentages alle detaljer, og det understreger, at Herrens vilje blev fulgt til punkt og prikke. Intet blev der sløset med. Hvor er det godt, når det er tilfældet. Bærestængerne viser, at Guds folk var på vandring. De var endnu ikke ved vejs ende; men allerede på vejen havde Herren vist dem, hvad de skulle gøre. Vi har Guds Ord til at lede os, mens vi ser frem til vejs ende, hvor vi vil møde ham.

HUSKEVERS: 2. Peter 1:19.

97 Anden Mosebog 38

Dette er regnskabet for boligen

Beskrivelsen af alle de ting, der blev lavet, giver en interessant detalje om bronzebækkenet (vandkummen) - det blev lavet af kvindernes spejle; det kan minde os om, at det er bedre at bruge tiden til at rense sig end til at spejle sig! Derefter følger regnkabet: guldet og bronzen (kobberet) var gaver, og totalbeløbene var omhyggeligt noteret; sølvet derimod var indkommet ved mønstringen, 6000 personers sonepenge gik til hvert fodstykke (27). Det er selvsagt vigtigt at kunne gøre rede for gaver, der er givet til Guds riges sag; men lad os huske, at alt, hvad vi får, er betroet os af Gud, og vi skal aflægge regnskab derfor for Ham.

HUSKEVERS: Romerbrevet 14:12

98 Anden Mosebog 39

De havde gjort det sådan, som Herren havde befalet

Da de var færdige med hele arbejdet, bragte de det til Moses, og han undersøgte det. Det blev ikke godkendt på grund af hvor lang tid, det havde taget, eller den iver og det slid, arbejderne havde lagt i det. Det eneste, Moses bedømte det efter, var, om det passede til mønsteret. Det gjorde det. Nøjagtigt som Herren havde pålagt ham, havde israelitterne udført arbejdet. Derfor velsignede Moses dem; deres arbejde bestod prøven. Således skal vort arbejde engang bedømmes; er det lovgerninger, vi har slidt med at udføre, vil det vise sig, at de ikke var efter mønsteret. Vi må finde og gøre de gode gerninger, som Gud har lagt til rette for os - han giver mønsteret.

HUSKEVERS: Efeserbrevet 2:10.

99 Anden Mosebog 40

Herrens herlighed fyldte boligen

Vi kender tabernaklets forskellige dele temmelig godt efter al denne gentagelse, og vi forstår, at intet fik en tilfældig plads, intet var overladt til Moses' fantasi, alt var på den foreskrevne måde. Derfor fyldte Herrens herlighed boligen; han kendtes ved den. Men Moses kunne ikke gå derind - Guds hellige nærværelse var for overvældende. Arons og hans familie havde ikke "fortjent" at få præsteskapet, for Aron havde ansvaret for guldkalven, mens Moses var på bjerget. De var ikke specielt egnede, var ikke bedre end de andre, men de fik det "ved (i kraft af) deres salvning" (15) som en gave fra Gud, der havde udvalgt dem. Kun i kraft af Helligånden kan vi fungere som præster for Gud.

HUSKEVERS: Johannes' Åbenbaring 21:3